

СОЦІАЛЬНА І ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА

УДК 364.46

Я.М. Казюк

кандидат наук з державного управління, доцент
Херсонський національний технічний університет

ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМИ ВИДАТКАМИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ У СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ

У статті розглянуто сучасний стан державного управління видатками, що мають соціально-культурне спрямування. Розкрито значення цього виду видатків для місцевих бюджетів та державного бюджету країни. Проведено порівняльний аналіз бюджетних витрат соціальної сфери на одного учня, учителя, лікаря в країнах Європейського Союзу та в Україні. Приділено увагу законодавчому врегулюванню питань державних соціальних стандартів та реалізації чинних правових положень. Надано пропозиції щодо здійснення ефективної державної політики в управлінні видатками місцевих бюджетів, що мають соціально-культурне спрямування.

Ключові слова: бюджет, видатки, соціально-культурна сфера, політика, управління, соціальні стандарти та нормативи.

I. Вступ

Останніми роками в країні набуває гострого значення питання ефективного використання коштів місцевих бюджетів як найважливішого інструменту управління економікою та фінансового забезпечення повноважень державних і місцевих органів влади в процесі виконання зобов'язань, що визначені чинним законодавством.

Результативність функціонуючої бюджетної системи як суспільного інституту значною мірою зумовлюється моделлю управління видатками, їх структурою, цілеспрямованістю, достатністю для реалізації визначених цілей, конкретизацією розпорядників бюджетних коштів, надійністю джерел фінансового забезпечення видатків та іншими умовами, регламентованими Бюджетним кодексом України щодо норм та положень фінансових відносин між державним бюджетом та місцевими бюджетами на засадах ефективності, соціальної справедливості, бюджетної необхідності та відповідальності за виконання повноважень.

Питання ефективного управління видатками досліджували такі вчені та практики, як: В. Бодров, С. Буковинський, М. Гончаренко, В. Зайчикова, О. Кириленко, В. Кравченко, І. Луніна, А. Монаєнко, А. Мярковський, О. Пищуліна, І. Розпутенко, І. Стефанюк, І. Щербина, С. Юрій, Ф. Ярошенко та ін.

II. Постановка завдання

У період загострення соціально-економічних проблем в Україні актуальним постає

питання підвищення ефективності управління бюджетними коштами держави та затвердження соціальних стандартів, що гарантуватимуть громадянам достатній рівень життя.

Мета статті – розглянути сучасний стан державного управління видатками, що мають соціально-культурне спрямування; розкрити значення цього виду видатків для місцевих бюджетів та державного бюджету країни.

III. Результати

Основним завданням щодо управління видатками місцевих бюджетів є дотримання принципів економності, ефективності та дієвості. Видатки бюджету є інструментом досягнення вищого критерію справедливості у розподілі державних благ з метою досягнення граничного рівня добробуту для кожного члена суспільства. Матеріальною основою видатків бюджету є грошові кошти, що спрямовуються урядом та іншими адміністративними органами влади на фінансування економічної діяльності, соціальної сфери і соціальних потреб населення, на державне управління, оборону та інші загальнодержавні й місцеві потреби.

Напрями бюджетних видатків, їх структура зумовлені функціями держави та місцевого самоврядування, рівнем соціально-економічного розвитку як окремих регіонів, так і країни в цілому, адміністративно-територіальним устроєм держави та формами надання бюджетних коштів, які використовуються в державі.

Останніми роками найбільша частка видатків припадає на соціально-культурні за-

ходи та соціальний захист населення, що викликано кризою в економіці та потребою соціального захисту громадян з невеликим рівнем доходів.

Оновленим Бюджетним кодексом України зроблено спроби внормувати підстави визначення обсягу міжбюджетних трансфертів [1]. Бюджетним законодавством визначено, що загальний обсяг фінансових ресурсів за кожним видом видатків, що враховується при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, має розраховуватися на підставі державних соціальних стандартів і нормативів бюджетної забезпеченості та коригувальних коефіцієнтів до них у розрахунку на душу населення за видатками на охорону здоров'я, культуру та мистецтво, фізичну культуру і спорт, місцеве самоврядування, на дитину або учня – за видатками на освіту, отримувача соціальних послуг – за видатками на соціальний захист та соціальне забезпечення населення. При цьому єдині фінансові нормативи соціальної забезпеченості встановлюються в межах наявних бюджетних ресурсів для кожного виду видатків.

Зазначимо, що, відповідно до попередньої редакції Бюджетного кодексу України, загальний обсяг ресурсів, який спрямовувався на виконання бюджетних програм місцевими бюджетами, мав розглядатися між видами видатків відповідно до пріоритетів бюджетної політики держави [15, с. 89–90]. Такий підхід мав суб'єктивний характер і не завжди враховував особливості регіонів.

Законом України “Про державні стандарти та державні соціальні гарантії” від 05.10.2000 р. № 2017 встановлено, що державні соціальні стандарти та нормативи встановлюються з метою:

- визначення механізму реалізації соціальних прав та державних соціальних гарантій громадян, передбачених Конституцією України;
- визначення пріоритетів державної соціальної політики щодо забезпечення потреб людини в матеріальних благах і послугах та фінансових ресурсів для їх реалізації;
- визначення та обґрунтування розмірів видатків Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, соціальних фондів на соціальний захист і забезпечення населення та утримання соціальної сфери [3].

Соціальний стандарт – це гарантія високого рівня життя певної якості, яку держава зобов'язується забезпечити своїм громадянам у відповідні терміни.

Державний соціальний стандарт – це встановлені на кожний визначений період мінімальні розміри матеріальних та інших

благ, що гарантують соціально прийнятний рівень їх споживання та призначені для встановлення обов'язкового мінімуму витрат (бюджетних коштів підприємств) на визначені державою цілі [13].

Державні соціальні стандарти та нормативи формуються, встановлюються та затверджуються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за участю та погодженням з іншими сторонами соціального партнерства, якщо інше не передбачено Конституцією України та законами України.

У цілому на законодавчому рівні в Україні існують умови для реалізації положень державних соціальних стандартів. Правові відносини в цій сфері регулюються, зокрема, Законами України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії”, “Про прожитковий мінімум”, “Про державну допомогу сім'ям з дітьми”, “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям” та іншими нормативно-правовими актами.

Щороку в законах України про Державний бюджет України на поточний рік встановлюються розміри основних соціальних гарантій: мінімальний розмір заробітної плати, прожитковий мінімум тощо. За останні дев'ять років цей показник зріс майже у п'ять разів і становив у січні 2004 р. – 205 грн, у січні 2011 р. – 941 грн, а у січні 2012 р. – 1073 грн.

За характером задоволення соціальних потреб соціальні нормативи поділяються та розглядаються як:

- нормативи споживання – розміри споживання в натуральному виразі за певний проміжок часу (за рік, за місяць, за день) продуктів харчування, непродовольчих товарів поточного споживання та деяких видів послуг;
- нормативи забезпечення – визначена кількість наявних в особистому споживанні предметів довгострокового користування, а також забезпечення певної території мережею закладів охорони здоров'я, освіти, підприємств, установ, організацій соціально-культурного, побутового, транспортного обслуговування та житлово-комунальних послуг;
- нормативи доходу – розмір особистого доходу громадянина або сім'ї, який гарантує їм достатній рівень задоволення потреб, що обраховується на основі визначення вартісної величини набору нормативів споживання та забезпечення.

За рівнем задоволення соціальних потреб соціальні нормативи поділяються на:

- нормативи раціонального споживання, тобто забезпечується рівень, що гарантує оптимальне задоволення потреб населення;
- нормативи мінімального споживання, які розраховуються, виходячи із соціальних

або фізіологічних потреб населення у споживанні продуктів харчування, не-продовольчих товарів та послуг;

- статистичні нормативи, що визначаються на основі показників фактичного споживання або забезпеченості для всього населення чи його окремих соціально-демографічних груп [3].

Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 17.06.2002 р. № 293 розроблено Державний класифікатор соціальних стандартів і нормативів, яким визначено об'єкти класифікації: доходи населення, соціальне обслуговування, житлово-комунальне обслуговування, транспортне обслуговування та зв'язок, охорона здоров'я, забезпечення навчальними закладами, обслуговування закладами культури, фізичної культури і спорту, соціальна робота з дітьми, молоддю та різними категоріями сімей [8].

Відповідно до вищезазначеного законодавства, державні соціальні нормативи у сфері охорони здоров'я включають норматив забезпечення певної території мережею закладів охорони здоров'я, норматив обсягу гарантованого рівня медичної допомоги, яка надається безоплатно всім громадянам у державних і комунальних закладах охорони здоров'я, показники якості надання медичної допомоги, нормативи пільгового забезпечення окремих категорій населення лікарськими засобами та іншими спеціальними засобами, нормативи забезпечення стаціонарною медичною допомогою, нормативи забезпечення медикаментами та харчуванням (середньодобові набори) у державних і комунальних закладах охорони здоров'я, нормативи санаторно-курортного забезпечення.

Державні соціальні нормативи у сфері забезпечення навчальними закладами включають нормативи наповнюваності класів, груп у навчальних закладах, норми пільгового забезпечення учнів і студентів, у сфері обслуговування закладами культури – перелік безоплатних послуг, що надаються населенню закладами культури, нормативи забезпечення населення закладами культури (клубними закладами, публічними бібліотеками тощо) [8].

У вищезазначеному нормативному документі також визначено перелік центральних та місцевих органів виконавчої влади, що є відповідальними за розробку і виконання державних соціальних стандартів та нормативів, здійснення моніторингу у сфері їх застосування та фінансового забезпечення.

Разом з тим, на сьогодні майже жоден з нормативів, визначених у Державному класифікаторі, не розраховано і не затверджено на законодавчому рівні.

Зволікання цього процесу призводить до того, що соціально-культурна сфера щороку відчуває гостру проблему недофінансування, і це унеможлиблює проведення ефективної державної політики в соціальній сфері.

Невизначення нормативу забезпечення населення закладами охорони здоров'я, освіти, культури перешкоджає проведенню оптимізації мережі бюджетних установ, що на сьогодні є недосконалою та занадто розгалуженою. Протягом минулих років вона формувалася без урахування тенденцій до зміни кількості населення та потреб регіонів, не відповідає зарубіжному досвіду фінансування соціально-культурної сфери, що в умовах обмеженості бюджетних коштів значно погіршує структуру видатків на фінансування бюджетних установ.

Наприклад, зокрема, на одного педагогічного працівника в Україні припадає в середньому близько 9 учнів, тоді як у Франції – 19, Німеччині – 18, Нідерландах – майже 16, навіть у нових членів Європейського Союзу – Польщі й Словаччині – вже 16–17 учнів на одного вчителя. Кількість лікарень в Україні в 2 рази перевищує аналогічний показник у Європейському Союзі, кількість ліжок – в 1,5 раза, кількість лікарів на 10 тис. жителів – майже в 1,5 раза, середня тривалість перебування в лікарні в Україні на 4,7 доби більше порівняно з аналогічним показником у Європейському Союзі.

За інформацією Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, на початок 2010/2011 навчального року середній показник по Україні частки малокомплектних шкіл серед загальнонавчальних закладів становить 22,9%, а в окремих областях – від 52,1% (Чернігівська область) до 37,6% (Полтавська область), що призводить до неефективного використання коштів.

Так, видатки на одного учня загальноосвітнього навчального закладу в цілому по Херсонській області становили 6,6 тис. грн, тоді як на навчання одного учня в малокомплектній школі – до 18,0 тис. грн, тобто більше ніж у 2,7 раза.

Як уже зазначалося вище, на сьогодні в Україні відсутня система спеціально розроблених і затверджених соціальних норм і нормативів. Тобто для розрахунку обсягу видатків із місцевих бюджетів щодо надання соціальних послуг використовуються середні витрати на одного споживача послуг по Україні та коригувальні коефіцієнти, що враховують відмінності у вартості надання цих послуг залежно від кількості населення і споживачів соціальних послуг, соціально-економічних, демографічних, екологічних та інших особливостей територій. Використання вищезазначеного механізму призводить до нерівномірного фінансування галузей

соціально-культурної сфери в різних адміністративно-територіальних одиницях країни.

Таким чином, можна підсумувати, що фінансові нормативи бюджетної забезпеченості, використовувані сьогодні для розрахунку обсягу міжбюджетних трансфертів, фактично не є нормативами витрат фінансування для забезпечення потреб на рівні, не нижчому від державних соціальних стандартів і нормативів. Крім того, вони розраховуються, виходячи із загальних ресурсів зведеного бюджету України і місцевих бюджетів.

Також слід звернути увагу на те, що чинна нормативно-правова база має значні вади, а саме: законодавство є громіздким та неузгодженим; є недосконалими основні підходи до нормативів соціальної забезпеченості; неефективно виконуються норми чинного законодавства, наочним прикладом чого є застосування такого основного державного соціального стандарту, як прожитковий мінімум; недосконалим є використання бюджетних механізмів реалізації соціальних стандартів (фінансується організація, а не послуга); бюджет розраховується на один рік, а це не гарантує послідовності в проведенні бюджетної політики на середньострокову перспективу; ускладнена координація соціальної та бюджетної політики на державному та місцевому рівнях.

Для забезпечення відповідності державних мінімальних стандартів нормативно-правовій базі, соціально-економічним умовам, ситуації з наданням соціальних послуг державні мінімальні стандарти необхідно регулярно переглядати та доповнювати залежно від тенденцій економіки країни.

За даними Асоціації міст України, прихований дефіцит місцевих бюджетів у 2012 р. становитиме 32,1 млрд грн, із них по галузях: державне управління – 4,6 млрд грн; освіта – 10 млрд грн; охорона здоров'я – 8,6 млрд грн; соціальний захист – 1,7 млрд грн; фізкультура і спорт – 1,2 млрд грн, а також 6 млрд грн – на виплату заробітної плати працівникам бюджетної сфери у зв'язку зі зміною розмірів мінімальної заробітної плати та I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки [12].

Зрозуміло, що сьогодні фінансові нормативи бюджетної забезпеченості не відбивають перелік задекларованих державою соціальних зобов'язань. Як наслідок, місцеві бюджети не забезпечені у повному обсязі фінансовим ресурсом на виконання делегованих державою повноважень. Чинна система розрахунку дотацій вирівнювання певною мірою вирішує проблему забезпечення однакового рівня фінансування, проте не забезпечує фінансування мінімальної вартості послуг.

Видатки місцевих бюджетів є основним фінансовим інструментом виконання органами місцевого самоврядування своїх повноважень. Розмежування видатків між ланками бюджетної системи має на меті забезпечення стабільного й уніфікованого використання коштів, установлення відповідальності за якість надання бюджетних послуг та їх максимального наближення до безпосереднього споживача.

Місцеві бюджети відображують політику органів місцевого самоврядування і є основним інструментом її реалізації [8, с. 3]. Органи місцевого самоврядування самостійно визначають пріоритети своєї діяльності, цілі та завдання, утілення яких забезпечується за допомогою коштів місцевих бюджетів.

Частка видатків соціально-культурного спрямування у фактичних видатках державного бюджету щороку зростає і у 2010 р. становила 49,6%, або 112 млрд грн, що більше за показник попереднього періоду на 30%. Питома вага зазначених видатків у загальному обсязі видатків місцевих бюджетів України становить майже 80%, а видатки першого кошика – 95%. Наприклад, соціальна спрямованість місцевих бюджетів Херсонської області (без урахування міжбюджетних трансфертів) підтверджується структурою видатків, питома вага видатків соціально-культурної сфери в загальному обсязі видатків на 2008–2012 рр. становила близько 90% [11; 14, с. 54–58].

Найбільшою мірою це пов'язано із щорічним підвищенням розміру мінімальної заробітної плати. Її впровадження урядом не тільки має збільшити реальні доходи працюючого населення, підвищити наповнюваність місцевих бюджетів, а й поступово наблизитиме мінімальну заробітну плату до прожиткового мінімуму.

Слід зазначити, що бюджетна політика держави спрямовується на зростання рівня життя громадян та виконання заходів з подолання і запобігання бідності, відповідно до положень Програми економічних реформ на 2010–2014 рр. “Заможне суспільство, конкурентноспроможна економіка, ефективна держава” [7].

Проте можна зазначити, що, незважаючи на той факт, що місцеві бюджети отримують значні повноваження для надання соціальних послуг населенню, їх бюджети не отримують достатньо коштів для проведення фінансування таких видатків. Негативний вплив на це справляє й те, що обсяг бюджетних коштів для здійснення видатків соціально-культурного характеру визначається на державному рівні, а виконуватися має на місцевому, де немає достатньо власних коштів, щоб збалансувати визначений місцевому бюджету обсяг видатків. Ураховуючи пріоритетність державної політики щодо фі-

нансування соціальних послуг, місцеві органи влади змушені витратити значну частину власних ресурсів на означені цілі та не мають можливості приділяти достатньо уваги місцевому розвитку.

Спеціалісти вважають, що досить високий рівень соціальних видатків не є позитивним чинником для місцевих бюджетів. Так, збільшення питомої ваги зазначених видатків означає зменшення коштів на виконання власних повноважень, у тому числі на забезпечення видатків розвитку, що, у свою чергу, уповільнює процеси економічного розвитку регіону. Незначні обсяги власних надходжень місцевих бюджетів не дають можливості забезпечити достатнє фінансування для підтримки та розвитку місцевої інфраструктури. У більшості сільських та селищних бюджетів України, у тому числі і Херсонської області, комунальна інфраструктура зношена на 60–70%.

Сьогодні близько 70% об'єктів соціальної інфраструктури передано на баланси міських, сільських і селищних рад. Однак у результаті застосування чинної схеми міжбюджетних трансфертів виникає ситуація, коли органи місцевого самоврядування позбавлені можливості самостійно вирішувати власні проблеми через залежність від дотації або, навпаки, через вилучення коштів, а також недосконалість чинної системи трансфертів.

У Бюджетному кодексі України (за старою редакцією та в оновленому Кодексі) зроблено низку кроків щодо децентралізації державного управління в Україні. Головним досягненням став розподіл повноважень між державним бюджетом та місцевими бюджетами, а також між різними рівнями місцевих бюджетів.

Важливо, щоб і надалі відбувалася бюджетна децентралізація державних коштів, проте слід подбати, щоб її рівень відповідав таким показникам, як: право органів місцевої влади приймати рішення щодо врегулювання питань, які безпосередньо стосуються життя мешканців відповідної території; водночас місцева влада повинна виконувати передані їй державою функції й відповідати за прийняті нею рішення.

Співвідношення видатків між окремими функціональними сферами визначається спрямованістю бюджетної політики. Видатки бюджету характеризуються процесами суспільного відтворення і своїм соціальним призначенням.

Бюджетна політика є найменш гнучким напрямом державної політики, саме у ній стикаються інтереси центральної і регіональної виконавчої влади, що призводить до суб'єктивізму та регіонального лобювання рішень, які приймаються. Здійснення процесу ринкових перетворень в Україні потребує

створення стабільної бюджетної системи та ефективної бюджетної політики.

З метою ефективної практичної реалізації бюджетної політики в державі повинен діяти бюджетний механізм, що відображає конкретну спрямованість бюджетних відносин у складній соціально-економічній системі держави.

На сьогодні гостро стоїть проблема реформування фінансово-економічного механізму державного управління соціально-культурною сферою в напрямі підвищення фінансової стабільності соціальної сфери і потреби забезпечення доступу малозабезпечених верств населення до життєво важливих соціальних благ.

Складність прийняття рішень у соціальній сфері полягає в потребі одночасного задоволення критеріїв економічної ефективності та соціальної справедливості.

IV. Висновки

В умовах сьогодення нашої державі потрібні реальні та діючі соціальні стандарти для здійснення ефективного управління державною політикою в соціальній сфері. Це, з одного боку, гарантуватиме надання якісних послуг населенню місцевими органами влади і слугуватиме основою для розрахунків фінансових потреб місцевих бюджетів, а з іншого – дасть змогу визначити відповідальність держави за прийняття рішень щодо делегованих повноважень та їх фінансове забезпечення. Також рівень міжбюджетних трансфертів з державного бюджету повинен відповідати можливості місцевого самоврядування забезпечувати дотримання зазначених соціальних стандартів.

Створення законодавчого підґрунтя для підвищення якості управління бюджетними коштами, розробка і прийняття реальних соціальних стандартів і нормативів, децентралізація бюджетних процесів мають стати поштовхом для здійснення подальших досліджень у цьому напрямі та зорієнтувати систему управління державними коштами на інноваційний розвиток.

Список використаної літератури

1. Бюджетний кодекс України, затверджений Законом України від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
3. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
4. Про прожитковий мінімум : Закон України від 15.07.1999 р. № 966-XIV [Елект-

- ронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
5. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/t281100.html.
 6. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/t001768.html.
 7. Про виконання Програми економічних реформ на 2010–2014 роки “Заможне суспільство, конкурентноспроможна економіка, ефективна влада” : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.06.2010 р. № 1724-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf.
 8. Державний класифікатор соціальних стандартів і нормативів : Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 17.06.2002 р. № 293 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2002_06_17/FIN5210.html.
 9. Бюджетна політика у контексті стратегії соціально-економічного розвитку України : у 6 т. / [М.Я. Азаров, Ф.О. Ярошенко, В.Г. Бодров та ін.]. – К. : НДФІ, 2004. – Т. 5. Реформування міжбюджетних відносин і зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування. – 400 с.
 10. Деякі питання розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.12.2010 р. № 1149 // Офіційний вісник. – 2010. – № 97. – С. 14. – Ст. 3441.
 11. Звіт про виконання Державного бюджету України станом на 01.01.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publis.h>.
 12. Восьмий Фінансово-економічний форум “Соціально-економічні передумови місцевого розвитку в 2012–2014 роках” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/news>.
 13. Пищуліна О. Щодо зміни підходів до формування соціальних стандартів України [Електронний ресурс] / О. Пищуліна. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/Desember/13.htm>.
 14. Статистичний щорічник України за 2010 рік // Державна служба статистики / [за ред. О.Г. Осауленка]. – К. : АвгустТ-рейд, 2011. – 560 с.
 15. Стефанік І.Б. Актуальні аспекти міжбюджетні відносин у світі нової редакції Бюджетного кодексу України / І.Б. Стефанік, Н.Е. Крисюк // Фінанси України. – 2011. – № 2. – С. 89–96.

Стаття надійшла до редакції 10 квітня 2012 р.

Казюк Я.М. Осуществление государственного управления бюджетными расходами на местном уровне в социально-гуманитарной сфере

В статье рассмотрено современное состояние государственного управления расходами, имеющими социально-культурное направление. Раскрыто значение указанного вида расходов для местных бюджетов и государственного бюджета страны. Проведен сравнительный анализ бюджетных расходов социальной сферы на одного ученика, учителя, врача в странах Европейского Союза и в Украине. Уделено внимание законодательному урегулированию вопросов государственных социальных стандартов и реализации действующих правовых норм. Даны предложения по осуществлению эффективной государственной политики в управлении расходами местных бюджетов, имеющими социально-культурное направление.

Ключевые слова: бюджет, расходы, социально-культурная сфера, политика, управление, социальные стандарты и нормативы.

Kazuk Ya. Implementation of government expenditure budget at the local level in social and humanitarian field

In the article the modern state of state administration is considered charges that have sociocultural direction. The value of these charges is exposed for local budgets and the state budget of country. The comparative analysis of budgetary charges of social sphere is conducted on one student, teacher, doctor in the countries of European Union and Ukraine. Paid attention to the legislative settlement of questions of state social standards and realization of existent legal positions. Suggestions of them are given.

Key words: budget, expenditures, social and cultural sphere, politics, management, social standards and norms.